

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1943 kl. 3. e. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av motion angående viss ändring av hälsovårdsstadgans bestämmelser om bostads beskaffenhet.

I en inom andra kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 62, har herr *Thapper m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta, att till hälsovårdsstadgans § 8 mom. 3 och till § 43 mom. 3 göres följande tillägg: Till lägenhet med kök eller annat särskilt för matlagning avsett utrymme skall jämväl höra lätt tillgänglig, fullgod matkällare.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över motionen från byggnadsstyrelsen, medicinalstyrelsen, 1941 års befolkningsutredning, livsmedelskommissionen och informationsstyrelsen samt dessutom berett hyresgästernas riksförbund, Sveriges fastighetsägareförbund, landsorganisationen och svenska hälsovårdstjänstemannaförbundet tillfälle att inkomma med yttrande.

Byggnadsstyrelsen anför, att matkällare ha förhållandevis liten användning i storstäderna och att källare i värmeledningshus ofta äro olämpliga som lagerlokaler. Vid högbebyggelse äro de dessutom ej bekvämt tillgängliga, och denna bebyggelseforms begränsade yta lämnar f. ö. icke erforderligt utrymme. På landet torde de flesta bostäder ha tillgång till matkällare. Lämpligt synes dock vara, att bestämmelser utfärdas rörande anordnande av dylika källare.

Medicinalstyrelsen, som hört institutet för folkhälsan, påpekar, att vid de senare årens bostadsutredningar icke från något håll framförts krav på obligatoriska källarutrymmen. Styrelsen ifrågasätter f. ö. om den individuella lagringen av livsmedel f. n. bör uppmuntras. Det synes dock önskvärt att frågan om lämpligaste anordnandet av förvaringsplatser för födoämnen utredes.

1941 års befolkningsutredning är tvetsam om den i motionen föreslagna åtgärden är den i första hand lämpligaste. Ombyggnad kan visa sig svår att genomföra. Utredningen avstyrker motionen under hänvisning till av Aktiv hushållning igångsatt utredning angående hushållens livsmedelsförvaring.

Livsmedelskommissionen anser, att de nuvarande krisförhållandena knappast kunna åberopas till stöd för motionens yrkande och anser sig i övrigt icke ha anledning ta ståndpunkt.

Informationsstyrelsen anser, att åtgärder äro behövlige för att åstadkomma förbättrade förvaringsförhållanden men tvivlar på att bestämmelse i hälsovårdsstadgan i enlighet med motionen skulle vara lämplig. Ett obligatoriskt åläggande skulle sannolikt icke kunna genomföras. En kommitté är emellertid redan sysselsatt med utredning av hur problemet lämpligast bör lösas, och om en praktisk lösning kan finnas, kommer förslag att framläggas för Kungl. Maj:t. Motionen avstyrkes därför.

Hyresgästernas riksförbund framhåller, att många moderna och annars goda lägenheter skulle komma i nivå med utdömningsbara bostäder, om den föreslagna bestämmelsen infördes i hälsovårdsstadgan. På många håll bleve den helt enkelt omöjlig att efterkomma. Endast för bostäder å landsbygden, belägna på minst 2 km avstånd från livsmedelsbutik, kan bestämmelsen anses befogad.

Fastighetsägareförbundet har ungefär samma uppfattning och framhåller dessutom, att många egnehemsägare skulle råka i ett mycket besvärligt läge i de fall, då källare ej utan mycket dryga kostnader kunde anordnas. Kostnaden komme dessutom i hyreshus att till slut drabba hyresgästerna, även om de icke önskade sig särskild matkällare.

Hälsovårdstjänstemannaförbundet anser att ett obligatoriskt stadgande i enlighet med motionens yrkande icke vore lämpligt eller ens möjligt. Anordnandet skulle ställa sig ytterst kostsamt. Vid nybyggnad bör kravet på fullgod matkällare dock icke eftersättas.

Landsorganisationen tillstyrker motionen.

Utskottet.

Utskottet finner för sin del, att ett införande i hälsovårdsstadgan av den föreslagna bestämmelsen i vart fall för städernas och särskilt storstädernas del icke skulle vara lämpligt. Vid höghusbebyggelse kan tillräckligt antal källare näppeligen anordnas, och i hus med central värmeanläggning torde källarna ofta icke utan dryga isoleringskostnader kunna göras lämpliga för förvaring av matvaror. På den rena landsbygden lära väl till de flesta bostäder höra mer eller mindre goda källare för förvaring av matvaror, men de fall äro dock säkerligen icke få, där det vore önskvärt om lagringsmöjligheterna bleve förbättrade. Om det alltid bör ske genom anordnande av källare eller om andra utvägar understundom kunna vara att förorda, vågar utskottet dock icke hysa någon bestämd mening om.

Såsom av informationsstyrelsens yttrande framgår, pågår emellertid redan en utredning under medverkan av styrelsens avdelning för aktiv hushållning rörande det lämpligaste sättet för hushållens livsmedelsförvaring. Utskottet utgår ifrån att man vid denna utredning kommer att ta all nödig hänsyn till de i landets olika delar — städer (storstäder), tätorter, landsbygd etc. — rådande förhållanden och att utredningen kommer att bedrivas med erforderlig skyndsamhet. Under dessa anförda förutsättningar kan utskottet icke finna, att riksdagen nu bör anhålla om ändring av hälsovårdsstadgan i den riktning som i motionen föreslås.

Utskottet får alltså hemställa,

att motionen II:62 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 23 mars 1943.

På utskottets vägnar:

TORSTEN NILSSON.

Närvarande: herrar *Nilsson* i Stockholm, *Persson* i Norrby, fru *Ebon Andersson*, herrar *Andersson* i Alfredshem, *Jansson* i Kalix, *Fröderberg**, *Anderson* i Mejstad, *Johansson* i Kalmar*, fröken *Olsson** och fru *Rydh*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.